

KU 6/15

08.01.2015 r.

Warszawa, dnia .....

KRAJOWA RADA NOTARIALNA
WARSZAWA

L.dz. 05/10/15

**Szanowny Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat RP**

Szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo Pana Przewodniczącego z dnia 09 grudnia 2014 r. (BPS/KU-034/785/9./14), z prośbą o sporządzenie opinii w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o ewidencji ludności (druk senacki nr 785), w załączeniu przesyłam uchwałę nr VIII/1/2015 Krajowej Rady Notarialnej z dnia 08 stycznia 2015 r.

2 egzemplarzami załącznika

**Prezes
Krajowej Rady Notarialnej**
Tomasz Janik

UCHWAŁA Nr VIII/1/2015
Krajowej Rady Notarialnej
z dnia 08 stycznia 2015 r.

**w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o
spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o ewidencji
ludności (druk senacki 785)**

Na podstawie art. 40 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (tj. Dz.U. z 2014 roku, poz. 164)

Krajowa Rada Notarialna zgłasza następujące uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o ewidencji ludności (druk senacki 785), przesłanego przy piśmie Przewodniczącego senackiej Komisji Ustawodawczej z dnia 09 grudnia 2014 r. (BPS/KU-034/785/9./14).

Projektowana regulacja dotyczy tzw. rachunków bankowych nieaktywnych („uśpionych”), regulując cztery zasadnicze zagadnienia:

1) rozwiązanie umowy, określonego w art. 49 ust.1 pkt 2 lub 3 Prawa bankowego rachunku bankowego (lokaty terminowej, rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego oraz rachunku terminowego lokat oszczędnościowych), ze względu na określone zdarzenie (śmierć posiadacza rachunku, brak obrotów na rachunku w określonym czasie);

2) przekazanie środków zgromadzonych na rachunku bankowym po rozwiązaniu umowy rachunku bankowego, o którym mowa wyżej, do Banku Gospodarstwa Krajowego;

3) utworzenie instrumentu, w postaci centralnej informacji o rachunkach, w sposób szczególnie, usprawniającego poszukiwanie informacji przez następców prawnych „dawnych” posiadaczy rachunków o rachunkach bankowych, o których mowa wyżej i przekazanych środkach do BGK;

4) udostępnianie bankom danych z rejestru PESEL na potrzeby prowadzonych przez bank postępowań, dotyczących określonych rachunków bankowych.

Analogiczne regulacje wprowadza projekt co do rachunków prowadzonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-rozliczeniowe.

Uznać należy, że projektowana ustawa porządkuje istotną materię rachunków bankowych nieaktywnych, dotychczas – co do zasady – poddaną umowie rachunku bankowego i regulacjom wewnętrznym banków. Jednakże należy zauważyć, iż przyjęta koncepcja uzyskiwania informacji o rachunkach osób zmarłych, nie do końca realizuje cel do którego została wprowadzona.

Jest znamienna dotychczasowa oszczędność ustawy w zakresie rozwiązania umowy rachunku bankowego. Przepis art.60 Prawa bankowego stanowi, że „jeżeli umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, ulega ona rozwiązaniu, gdy w ciągu dwóch lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek, a stan środków pieniężnych na

tym rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tym przepisie”. Po nowelizacji przepis ten będzie nadal „normą podstawową”, gdyż projektowany przepis art.60a dotyczyć ma tylko ściśle określonych rodzajów rachunków bankowych. Należy wskazać na brak synchronizacji tych dwóch przepisów, co może powodować duże trudności interpretacyjne.

Należy zauważyć, że dotychczas ustawa – Prawo bankowe nie wiązała wprost rozwiązania umowy rachunku bankowego ze śmiercią posiadacza rachunku. Wydawałoby się, że jest to oczywiste ze względu na naturę rachunku bankowego jako umowy obligacyjnej, wzajemnej. Niemniej jednak jest zasadne przesądzenie tego skutku wprost w ustawie.

Nie jest jasny użyty w art.60a ust.1 termin „powzięcie informacji o śmierci posiadacza rachunku”, skutkujący rozwiązaniem umowy rachunku bankowego, określonego w art.49 ust.1 pkt 2 lub 3 ustawy. Tak doniosły skutek, podobnie jak przykładowo możliwość poszukiwania informacji o testamentach zgodnie z Konwencją Haską, winien być uwarunkowany uzyskaniem przez bank aktu zgonu posiadacza rachunku, do czego bank winien mieć ustawowe uprawnienie.

Projektowany art.111a ust.1 Prawa bankowego nakazuje przekazanie przez bank środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym do BGK w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania umowy rachunku bankowego. Wydaje się, że w przypadku śmierci posiadacza jest to termin zbyt krótki. W takim przypadku termin ten winien być co najmniej 6 miesięczny, tak, aby dać czas spadkobiercom na swoistą „kontynuację” rachunku bankowego w danym banku, a nie wymagać od nich przeprowadzenia swego postępowania wydobyczego tych środków z BGK.

Zdaniem Krajowej Rady Notarialnej inaczej niż w projekcie winien zostać rozwiązany problem poszukiwania informacji o zawartych przez osoby zmarłe umowach rachunku bankowego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 lub 3, w tym umowach rozwiązanych z przyczyn, o których mowa w art. 60a ust. 1 oraz umowach rachunku prowadzonego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w tym umowach rozwiązanych z przyczyn, o których mowa w art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450), a także o przekazaniu albo nieprzekazaniu do Banku Gospodarstwa Krajowego środków pieniężnych zgromadzonych na należących do posiadacza rachunkach bankowych oraz rachunkach prowadzonych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Dla tego celu powinien zostać utworzony specjalny rejestr publiczny: Centralny Rejestr Rachunków Bankowych, na wzór Rejestru Aktów Poświadczenia Dziedziczenia, prowadzony przez Krajową Radę Notarialną, do którego informacje o w/w rachunkach przekazywane byłyby przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Zakres takiej informacji byłby ograniczony do danych posiadacza rachunku (osoby fizycznej) takich jak: imię, nazwisko, PESEL (a w przypadku jego braku data urodzenia) oraz numery w/w rachunków bankowych, których zmarły był posiadaczem lub współposiadaczem, ze wskazaniem statusu: aktywny lub nieaktywny (zamknięty), a w przypadku przekazania środków pieniężnych zgromadzonych na należącym do posiadacza rachunku bankowym lub rachunku prowadzonym w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych do Banku Gospodarstwa Krajowego - także fakt ich przekazania. Posiadacz rachunku bankowego albo osoba, która uzyskała prawomocne stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, z których wynika, że osoba ta

jest spadkobiercą albo zapisobiercą posiadacza rachunku, byłoby uprawnieni do uzyskania u dowolnego notariusza zbiorczej informacji o:

- 1) zawartych przez posiadacza umowach rachunku bankowego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 lub 3, w tym umowach rozwiązanych z przyczyn, o których mowa w art. 60a ust. 1;
- 2) zawartych przez posiadacza umowach rachunku prowadzonego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w tym umowach rozwiązanych z przyczyn, o których mowa w art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450);
- 3) przekazaniu albo nieprzekazaniu do Banku Gospodarstwa Krajowego środków pieniężnych zgromadzonych na należących do posiadacza rachunkach bankowych oraz rachunkach prowadzonych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

W powyższej zbiorczej informacji wskazywany byłby podmiot, który prowadzi albo prowadził rachunek, numer rachunku oraz informację, czy rachunek jest nadal prowadzony, a w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 – w przypadku przekazania środków pieniężnych do Banku Gospodarstwa Krajowego – numer rachunku, z którego środki przekazano.

Zbiorcza informacja byłaby udzielana przez notariusza w formie papierowej (opatrywanej pieczęcią i podpisem) lub elektronicznej opatrywanej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu, niezwłocznie po otrzymaniu pisemnego żądania od osoby uprawnionej lub zgłoszeniu takiego żądania do protokołu.

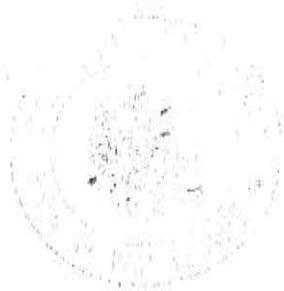
Powyższy system pozwoliłby generować żądane informacje po cenie nie wyższej niż 30,00 zł (trzydzieści złotych).

W celu prowadzenia Rejestrów Notarialnych, w tym Centralnego Rejestru Rachunków Bankowych generującego zbiorcze informacje, Krajowa Rada Notarialna mogłaby utworzyć kapitałową spółkę handlową, której byłaby jedynym wspólnikiem.

Zwolnienia z opłat za uzyskanie zbiorczej informacji przewidziane w projekcie dla podmiotów, o których mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. a–h, k–l, p oraz s–t, w granicach ich uprawnień wynikających z tych przepisów, u dowolnego notariusza zachowałyby aktualność.

W przypadku rozwiązania umowy rachunku bankowego z przyczyn określonych w art. 60a ust. 1, bank przekazujący środki pieniężne zgromadzone na tym rachunku do Banku Gospodarstwa Krajowego w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania umowy rachunku bankowego, jednocześnie przekazywałby informację o tym fakcie do Centralnego Rejestru.

W przypadku przyjęcia zasady, iż wymagane informacje przekazywane są przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe do Centralnego Rejestru nieodpłatnie, utworzenie rejestru zostałoby sfinansowane przez Krajową Radę Notarialną.

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
Tomasz Janik